

Dayımın Çiftliği 1

– Cevdet Doğan · 14 Haziran 2012

Annemin dayısının , köyde bir çiftlikte yaşadığını işitmiştim,fakat görmemişim,babam memur olduğu halde gezmeyi ve tabiatla baş başa olmayı çok seven birisi olduğundan ilk fırsatta bizi götürür diye senelerce bekledik, ama yakın mesirelerde yıllarca oyalandık, gidemedik. Babam o sene Mayıs ayı ortalarında bir gün -bu defa uzun bir yolculuğa hazırlanın, dayıya gidiyoruz! deyince herkeste bir telaş başladı. (Annemin dayısı olduğu halde hepimiz dayı diyorduk, hatta köyde de Muhtar dayı diyorlarmış.)

Hiç görmediğimiz bir yere gidecek ve akrabamız oldukları halde şimdiye kadar tanışamadığımız kişilerle görüşecektik, o güne kadar dayımın çiftliği ve ailesi hakkında çok şeyler konuşulmuştu ama bunlar rüya gibi geliyordu bize. Nihayet rüyamız hakikat oldu, epey uzun ve yorucu bir yolculuk sonrası vasıl olduğumuz köy hakikaten görülmeye değer güzellikte idi.

Köye girerken bahçeler ortasında beyaz badanalı bir değirmen ve içinde ördek ve kazların yüzdüğü bir dere karşıladı bizi, kenarda yavrularını peşine takmış dolaşan kaz ve ördekler, o senelerde en kullanışlı nakil aracı olduğu halde mahdut sayıda olan, yaylı arabamızdan ürkererek sağa sola kaçıştılar, rengarenk çiçeklerle bezenmiş yemyeşil çayırı geçerek köye girdik, köy korucusu olduğunu sonradan öğrendiğim, uzun namlulu silah taşıyan, bir amcanın tarif ettiği yoldan çiftliğe ulaştık.

Çiftlik çam ormanı ile kaplı bir tepenin eteğinden dereye kadar uzanan düz bir araziye yayılmış binalardan ve ufuk çizgisinde biten tarlalardan oluşuyordu, etrafı sur gibi oldukça yüksek duvarlarla çevrili bir avlunun çok büyük kapısı önünde durduk, geldiğimizi korucudan öğrenen kâhya , kapıda karşılayıp dayımın avda olduğunu, bizim girip istirahat etmemizi söyleyince araba ile avluya daldık, kocaman bir köpek havlayarak hücum ediyor ama zincirle bağlı olduğu için yaklaşmıyordu. Karşımızda 3 katlı şahane bir konak, solunda bitişik tek katlı şirin bir misafir evi vardı, giriş kapısının sağında ahır ve samanlıklar, solunda ise 2 katlı zahire ambarları yer alıyordu.

Misafir evinin önünde duran arabadan eşyaları indirdik, yardıma gelen yengem, gelinler, kızlar ve çocuklarla içeri taşıdık, tanışma faslından sonra getirdiğimiz hediyelerin dağıtımına geçildi, neler getirdiğimizi ancak o zaman öğrendim, kumaşlar, kadifeler, basmalar, gömleklerden akide şekeri , kuru yemiş ve oyuncağa kadar her şey yaş ve cinsiyete göre tevzi edildi, bir bayram havası hakim oldu eve, herkesin birbirlerine anlatacak neleri varmış meğer, birkaç saat süren bu curcuna, dayım ve oğulları avdan dönüp avluya girince, yerini koşuşma ve sessizliğe terk etti, küçükler odalarına çekildi, yengem ve gelinler av torbalarını mutfığa taşıırken dayımın iki adamı av köpeklerini ve tüfekleri alıp gittiler.

Dayım orta boylu biraz topluca, gömleğinin üst düğmeleri açık, kıllı göğüslü, pehlivan yapılı, güleç yüzüne rağmen otoriter bakışlı, ama sevimli biri idi, iki oğlu da yanık tenli , zıpkın gibi delikanlılardı,gelişimiz onları çok memnun etmişti,sohbetin koyulaştığı bir anda mükellef bir sofraya geldi ortaya, neler yoktu ki ? Hadi Tosunum denilen mercimekli bir tür börekten manda kaymağına kadar- kuş sütü hariç-gelenleri nefis bir çay ve ayran eşliğinde tüketirken şehirdeki akrabaların ahvalinden av hikâyelerine kadar her şey konuşuldu.

Yemek sonrası çay-kahve faslı ve sohbet pek uzun sürmedi, dayımlar av , biz de yolculuk sebebiyle yorgun olduğumuz için erkenden odalarımıza çekildik,minderler ve yataklar kuş tüyleri ile doldurulduğundan mı , yoksa yorgunluğun etkisiyle mi bilmem, hiç yadırgamadan hemen uyuduk ve temiz havanın etkisiyle sabahleyin erkenden uyandık. Gece serbest bırakılan köpek sabahleyin bağlandığı için annemle avluda keşfe çıktık, avluya ilk girdiğimiz zaman karşımızdaki şahane konağın sağında olan harap bir bina kalıntısı ile çökmeğe yüz tutmuş bacayı fark etmiştim, iyi bir usta elinden çıktığı ilk bakışta fark edilen binaların manzarasını bozan bu enkazın ne olduğunu merak etmeme rağmen o hay huy arasında soramamıştım, annemi o tarafa çekip sordum, bu enkaz niye kalmış ?

-Sakin dayının yanında bundan bahsetme! deyince iyice meraklandım, avludaki bankoya benzetilmiş büyükçe bir kütüğün üzerine oturduk, annem anlatmağa başladı:

- Oğlum ! Yunan işgali sırasında dayım dahil bütün eli silah tutanlar askere alınmış, Yunan askerleri Kütahyaya , hatta bu köye kadar gelmişler,daha önce dayımın seyisliğini yapan ,onun ekmeğiyle büyüyen, bir rum genci – o senelerde Kütahyada çok sayıda rum ve ermeni ikamet etmekte ve bunlar inşaatçılıktan terziliğe kadar birçok işkollarında çalışmakta idi- dayımın çok güzel bir atı ve eşi olduğunu ve zenginliğini yakındaki karakol komutanına ihbar etmiş, yanına birkaç asker alan subay evi basmış, avludaki köpek zincirini kopararak saldırmış ve biraz oyalamış ama köpeği öldürmüşler , bu fırsattan istifade eden yengem mutfaktaki bacaya tırmanarak saklanmış, gelenler yengemi bulamayınca civarda nam salmış at ile bazı kıymetli eşyaları, götürebildikleri birkaç kuzuyu alarak gitmişler,onlar gidinceye kadar bacanın içinde ecel terleri döken yengem ,merak edip gelen komşuların şaşkın bakışları arasında bacadan inmiş, ama zavallı olaydan sonra ancak birkaç gün yaşayabilmiş ve vefat etmiş. Savaş bitinceye kadar olayı dayıma duyurmamışlar , dönüşünde her şeyi öğrenen dayım muhbir rumu aramış ,işgal kuvvetlerinin peşinden gittiği için intikam alamamış, fakat konağı yaptırırken eşinin saklandığı bu bacayı ,anısına hürmeten muhafaza edip yıktırmamış, şimdiki yengen dayımın ikinci hanımıdır,diye anlattı.

İşgal kuvvetlerinin buna benzer birçok zararlar verdiklerini, geceleri devriye gezdikleri ve baskın ihtimalinden korktuklarından , gaz yağı buhranına rağmen, her sokağın fenerlerle aydınlatılması için mahalle sakinlerine baskı yaptıklarını, yiyecek sıkıntısı çeken halktan tavuk, yumurta vs. istediklerini, göz dağı vermek veya para sızdırmak için gözüne kestirdikleri kişileri karakola çekerek eza cefa ettiklerini, ambarlara, sürülere el koyduklarını, yakıp yıktıklarını, kadınlara kızlara sarkıntılık ettiklerini , Allahın lûtfü ile silahsız , aç, fakat imanlı Türk halkının, büyük kumandan Atatürkün önderliğinde, bu belayı defettiğini ,hainlerin kaçarken bile birçok köy ve ormanı yaktıklarını, yıllardır beraber yaşadıkları rum ve ermenilerin de işbirliği yaparak bu kötülöklere ortak olduklarını anlatırken gözyaşlarını tutamadı. Bu olaydan sonra , ne zaman bu acı anılar yüklü mutfağın önünden geçsem rahmetli yengemin ruhuna Fatıha yollamayı ve işgal kuvvetlerini, onlara yardım eden, yıllarca bağrımızda beslediğimiz, hainleri lanetlemeyi hiç ihmal etmedim. Allah o günleri bu millete bir daha göstermesin.